

ELIZA WAJDA

Akademia Pedagogiczna, Kraków

Rozwój i struktura przestrzenna działalności firmy Nokia w latach 1997–2003

W dobie nasilających się przemian globalizacji zachodzących na rynku światowym coraz większą rolę odgrywają korporacje transnarodowe, a wśród nich firmy związane z branżą telekomunikacyjną. Zajmujące się technologią informacyjną firmy ujednocniają świat i przyspieszają jego rozwój gospodarczy i społeczny (Zioło 2001). Wśród światowych firm telekomunikacyjnych najważniejszą rolę odgrywają korporacje: Nokia, Siemens, Alcatel, Motorola i Ericsson, które łącznie w roku 2003 osiągnęły wartość rynkową 176 mld USD.

Niniejsze rozważania poświęcono procesowi kształtowania ponadnarodowej firmie Nokia, światowemu liderowi w dziedzinie komunikacji bezprzewodowej. Dzięki swemu doświadczeniu, innowacyjności oraz łatwym w obsłudze rozwiązaniom, firma zajmuje czołową pozycję wśród producentów telefonów komórkowych, a także jest jednym z głównych dostawców sieci komórkowych, szerokopasmowych sieci stacjonarnych oraz sieci IP. Łącząc mobilność z Internetem, Nokia otwiera nowe możliwości przed firmami oraz ułatwia powszednie życie ludzi. Jest jedną z najbardziej znanych na świecie firm, a jej akcje są notowane na sześciu światowych giełdach (www.nokia.com). W pracy wykorzystano metodę indukcyjną która polega na porównywaniu i systematyzowaniu faktów (Berezowski 1980), do interpretacji danych zastosowano metody statystyczne, natomiast za pomocą metod kartograficznych przedstawiono zagadnienia przestrzenne.

Intensywny rozwój korporacji Nokia rozpoczyna się od roku 1996, kiedy firma zaczęła odgrywać ważną rolę w przemyśle telekomunikacyjnym. Wskazuje na to jej zmieniająca się pozycja w rankingu korporacji światowych The Global 1000, publikowanym przez magazyn „Business Week”.

Analizując najważniejsze światowe firmy telekomunikacyjne można zauważyć zmienianie ich wartości rynkowej. W roku 1997 największą wartość rynkową 39 mld USD posiadała amerykańska firma Motorola, zajmująca 60 miejsce na liście największych światowych korporacji. W pierwszej 100 najwartościowszych firm znalazła się także szwedzka firma Ericsson, której wartość rynkowa wynosiła 34 mld USD, co dawało jej 71 miejsce, oraz niemiecka firma Siemens, zajmująca 77 miejsce z wartością rynkową 32 mld USD (tab. 1). W roku tym Nokia zajmowała miejsce 166, osiągając wartość rynkową 19,6 mld USD, w latach następnych zajmowała już coraz wyższą lokatę w rankingu. Wartość rynkowa w latach 1996–2003 sytuowała firmę na miejscu 224 w 1996, natomiast w 2003 r. na miejscu 27 (tab. 2).

Tabela 1. Wartość rynkowa firm telekomunikacyjnych w latach 1997–2003

	Wartość rynkowa w mln USD							Struktura wartości rynkowej						
	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Nokia	19 600	39 481	87 202	242 185	136 133	67 718	86 086	13,78	19,86	34,56	39,12	43,58	35,39	48,87
Siemens	31 761	37 062	38 879	86 729	63 731	54 771	42 203	22,34	18,65	15,41	14,01	20,40	28,62	23,96
Motorola	39 418	31 677	49 849	67 246	32 110	36 303	19 730	27,72	15,94	19,76	10,86	10,28	18,97	11,20
Ericsson	33 849	55 624	52 568	158 048	49 595	18 054	16 540	23,80	27,99	20,83	25,53	15,88	9,43	9,39
Alcatel	17 568	34 916	23 831	64 913	30 773	14 523	11 588	12,35	17,57	9,44	10,48	9,85	7,59	6,58
Razem	142 196	198 760	252 329	619 121	312 342	191 369	176 147	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Źródło: własne obliczenia na podstawie danych www.nokia.com

Tabela 2. Zmiana pozycji firm telekomunikacyjnych na liście The Global 1000 w latach 1996–2003

Wyszczególnienie	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Nokia	224	166	87	38	9	20	48	27
Siemens	60	77	97	109	53	61	61	78
Alcatel	214	199	101	191	75	161	289	338
Motorola	41	60	118	85	70	151	108	185
Ericsson	112	71	60	77	22	87	230	228

Źródło: www.bussinesweek.com

W latach 1998–2000 Nokia wyprzedziła wszystkie firmy telekomunikacyjne i znalazła się w pierwszej dziesiątce najpotężniejszych korporacji światowych, zajmując miejsce 9 z wartością rynkową 242 mld USD. W roku 2000 na bardzo mocnej pozycji znaleźli się wszyscy dostawcy usług telekomunikacyjnych, firmy produkujące telefony komórkowe i inne urządzenia do sieci. W ciągu roku dynamicznie wzrosła wartość rynkowa europejskich firm telekomunikacyjnych. Wartość rynkowa Nokii i wzrosła prawie 3-krotnie z 87 mld USD do 242 mld USD. Do sytuacji tej przyczynił się fakt, iż w Europie rozpoczęła się kolejna faza rewolucji cyfrowej. W roku 2001 nastąpiło obniżenie wartości rynkowej firmy do 136 mld USD, co przyczyniło się do zajęcia 20 miejsca w rankingu, a w roku 2002 nastąpił spadek do 48 miejsca z wartością rynkową 67,7 mld USD. Należy jednak zwrócić uwagę, że w tym okresie wszystkie wcześniej wymienione firmy telekomunikacyjne straciły na wartości rynkowej, co w rezultacie odbiło się na spadku ich pozycji na liście The Global 1000. W roku 2001 przyczyną spadku mógł być fakt, iż europejscy operatorzy telefonii komórkowej zobowiązali się zapłacić opłaty licencyjne w wysokości 116 mld USD na rzecz telefonii komórkowej nowej generacji. Okazało się jednak, że firmy te nie są w stanie pokryć zobowiązań. Operatorzy sieci komórkowych dbali o krótkoterminowe przepływy pieniężne i redukcję długów, ograniczając jednocześnie inwestycje kapitałowe. Problemy operatorów przyczyniły się do pogorszenia sytuacji dostawców i producentów telefonii komórkowej i obniżenia ich wartości rynkowej.

Warto tu zaznaczyć, że w ciągu ośmiu lat Nokia wspięła się z miejsca 224 w 1996 r. do 27 w roku 2003, czyli o 197 miejsc. W latach 1997–2003 rozwijała się bardzo dynamicznie, do roku 2000 wartość rynkowa firmy wzrosła ponad 12-krotnie, osiągając w 2000 r. 242,19 mld USD (tab. 3).

Tabela 3. Dynamika wartości rynkowej firm telekomunikacyjnych w latach 1997–2003

Wyszczególnienie	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Nokia	100,00	201,43	444,91	1235,64	694,56	345,50	439,21
Siemens	100,00	116,69	122,41	273,07	200,66	172,45	132,88
Motorola	100,00	80,36	126,46	170,60	81,46	92,10	50,05
Ericsson	100,00	164,33	155,30	466,92	146,52	53,34	48,86
Alcatel	100,00	198,75	135,65	369,50	175,17	82,67	65,96
Razem	100,00	139,78	177,45	435,40	219,66	134,58	123,88

Źródło: własne obliczenia na podstawie danych www.nokia.com

Biorąc pod uwagę zyski firm w 2003 r., największy zysk osiągnęła Nokia (3977 mln USD) oraz Siemens (3054 mln USD) – zob. tab. 4. Natomiast największe straty poniosła francuska firma Alcatel (-5581 mln USD).

Tabela 4. Zmiana zysku (w mln USD) firm telekomunikacyjnych w latach 1997–2003

Wyszczególnienie	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Nokia	1227	1764	2598	3969	2218	3408	3977
Siemens	1336	1343	1280	1730	2866	1951	3054
Motorola	920	1525	1514	1346	1952	-2183	-2448
Ericsson	1154	1180	347	1209	1318	-3937	-2485
Alcatel	469	780	731	597	1122	-4637	-5581
Razem	5106	6592	6470	8851	9476	-5398	-3483

Źródło: www.bussinesweek.com

PROCES KSZTAŁTOWANIA SIĘ NOKIA GROUP

Proces kształtowania się korporacji Nokia rozpoczął się w 1865 roku, kiedy inżynier górnictwa Fredrik Idestam założył w południowo-zachodniej Finlandii zakład przetwórstwa drewna produkujący papier, będący w ówczesnych czasach nośnikiem informacji. W innym miejscu kraju w 1898 roku powstały Fińskie Zakłady Gumowe, a w roku 1912 – Fińska Fabryka Kabli, zajmująca się produkcją kabli do telegrafów oraz do nowego urządzenia, jakim był telefon. W roku 1960 w Fińskiej Fabryce Kabli uruchomiono dział elektroniczny, będący zaczątkiem torowania drogi do nowej ery telekomunikacyjnej. Udziały w tych dwóch firmach oraz w firmie Nokia stopniowo przechodziły w ręce niewielkiej grupy właścicieli. Ostatecznie w 1967 roku trzy przedsiębiorstwa: fabrykę papieru, zakłady gumowe oraz fabrykę kabli połączono w jedną firmę Nokia Corporation.

W latach 60. firma wprowadza na rynek nowość, jaką były kolorowe gumowe kalosze. Rok 1963 przynosi radiotelefon, a dwa lata później zostaje opracowany modem do transmisji danych. W latach 80. Nokia staje się czołowym producentem komputerów, monitorów i telewizorów. W tym okresie w Skandynawii zostaje uruchomiona pierwsza na świecie sieć telefonii komórkowej – NMT, a Nokia uruchamia produkcję pierwszych modeli telefonów komórkowych wypuszczając na rynek Nokia Cityman. Na początku lat 80. firma umacnia swoją pozycję na rynku telekomunikacyjnym i elektroniki użytkowej, włączając do swej korporacji firmy Mobira, Salora, Televa i szwedzką firmę Luxor. W 1987 roku przejęła od niemieckiej firmy Standard Elektrik Lorenz oddział produkujący sprzęt elektroniczny oraz część oddziału produkcji podzespołów, a także francuską firmę z branży elektroniki użytkowej Oceanic. W tym samym roku kupiła szwajcarską fabrykę urządzeń do produkcji kabli Maillefer.

Pod koniec lat 80. Nokia stała się największą firmą informatyczną w całej Skandynawii na skutek przejęcia od firmy Ericsson działu systemów przetwarzania danych. W 1989 roku znacznie zwiększyła swój udział w europejskim rynku produkcji kabli, przejmując holenderską firmę NKF (www.nokia.pl). W roku 1987 wyprodukowano pierwszy przenośny tele-

fon Nokia Cityman. Od tego czasu rozmiary i waga telefonów komórkowych szybko maleje. W roku 1991 wprowadza do swoich urządzeń standard GSM. Wiek XXI przynosi szybki rozwój nowych technologii, wprowadzane zostają m.in. MMS-y, czyli wiadomości multimedialne umożliwiające przesyłanie plików dźwiękowych, zdjęć i krótkich filmów. W przyszłości korporacja planuje wprowadzenie inteligentnych sal konferencyjnych.

W procesie kształtowania się korporacji doskonalila się jej struktura wewnętrzna. W roku 1990 w strukturach firmy działało 7 sektorów: Nokia Telecommunications, Nokia Mobile Phones, Nokia Consumer i Industrial Electronics, Nokia Data Cables & Machinery oraz Basic Industries. W roku 1994 struktura wewnętrzna firmy uległa modyfikacji i pozostały w niej 3 najważniejsze sektory: Nokia Telecommunications, Nokia Mobile Phones i Inne. Obecnie firma składa się z 5 samodzielnych sektorów: Nokia Mobile Phones, Nokia Networks, Nokia Ventures Organization, Research and Development oraz Inne. Warto zwrócić uwagę, iż jedyny sektor, który utrzymał się w strukturach firmy, jest sektor Nokia Mobile Phone. Przyczyną tego jest ciągły rozwój przemysłu telefonii komórkowej. Poszczególne sektory spełniają w strukturze korporacji odmienne funkcje, a tym samym wpływając na podnoszenie jej konkurencyjności.

Nokia Ventures Organization

- tworzy nowe pomysły na działalność,
- rozwija nowe koncepcje, które są później przejmowane i wykorzystywane przez inne działy,
- stworzono sieć współpracy, która jednoczy przedsiębiorców z wewnątrz i spoza firmy: Insight & Foresight (badająca przyszłość w czterech różnych dziedzinach: zjawisk społeczno-ekonomicznych, potrzeb użytkowników, systemu przedsiębiorstw i techniki) oraz New Growth Businesses, która opracowuje nowe, strategiczne koncepcje działalności rynkowej i nadaje im praktyczny wymiar,
- obejmuje też dwa dojrzałe przedsięwzięcia, które osiągnęły rozmiary sporych przedsiębiorstw: Nokia Internet Communications oraz Nokia Home Communications.

Nokia Home Communications ma siedzibę w Mountain View w Kalifornii. Jej zadaniem jest umożliwienie firmom wymiany informacji i prowadzenie działalności w sposób bezpieczny, szybki i niezawodny. Oferuje rozwiązania z dziedziny bezpieczeństwa sieci, wirtualnych sieci prywatnych i ruchu internetowego. Tworzy cyfrowe platformy do zastosowań domowych oraz rozwiązania komunikacyjne oparte na technologii IP z przeznaczeniem dla urządzeń codziennego użytku.

Nokia Venture Partners

- inwestuje w początkujące firmy z branży telefonii komórkowej i rozwiązań IP,
- otwarta jest na rynki, technologie i modele działalności wykraczające poza aktualne strategie jednostek organizacyjnych.

Centrum Rozwoju Badawczego

- dysponuje 10 dużymi ośrodkami w 7 krajach,
- poszukuje rozwiązań na przyszłość, tworząc jednocześnie rozwiązania techniczne przydatne już dzisiaj. Dział ten tworzy sieć zwaną strategiczną macierzą, obejmującą sześć głównych obszarów o strategicznym znaczeniu dla firmy, z których każdy ma właściciela i jasno określony cel badawczo-rozwojowy. Umożliwia to wykorzystanie wiedzy i umiejętności wszystkich posiadanych przez Nokię laboratoriów.

Nokia Mobile Phones

- sektor ten jest największym na świecie producentem telefonów komórkowych,

- produkuje telefony komórkowe posiadające funkcje od transmisji głosu po transmisję danych multimedialnych i zdjęć oraz aplikacje rozrywkowe.

Nokia Networks

- projektuje rozwiązania z dziedziny sieci i łączności, które umożliwią operatorom lepszą obsługę klientów,
- strategia firmy koncentruje się na trzech podstawowych dziedzinach: wzroście, wydajności i rentowności.

LOKALIZACJA PRZESTRZENNA

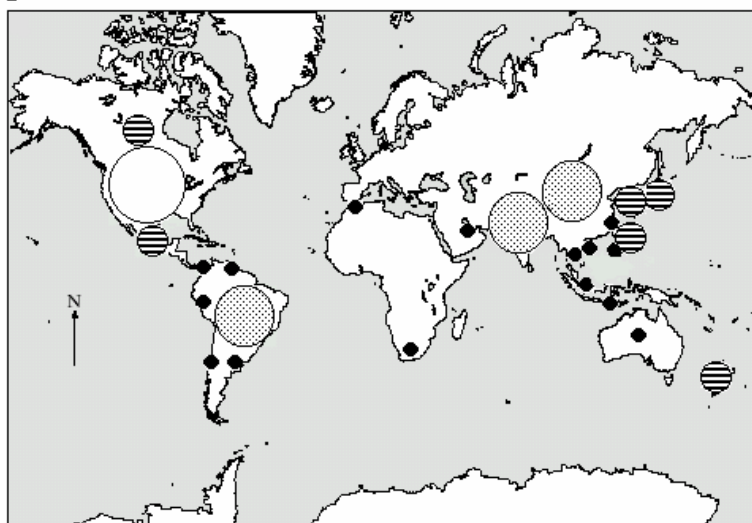
Rozwijająca się korporacja w oparciu o sieciowe reguły zarządzania poszukiwała nowych miejsc dla lokalizacji swoich przedstawicielstw i oddziałów produkcyjnych. Generalnie nawiązywano do chłonności istniejących i potencjalnych rynków zbytu. Obecnie Nokia posiada swoje oddziały na całym świecie. Można jednak wyróżnić 3 centra: Stany Zjednoczone (13 oddziałów), Brazylia (7) oraz Azja Południowo-Wschodnia (tab. 5, ryc. 1). W Europie najwięcej oddziałów zlokalizowanych jest w Wielkiej Brytanii (7), w Niemczech (4), Włoszech (4) i Finlandii (4). Należy tu zaznaczyć, że sektory zlokalizowane są na obszarach lepiej rozwiniętych (ryc. 2, 3, 4).

Tabela 5. Lokalizacja oddziałów Nokia na świecie w 2003 r.

Państwo	Liczba oddziałów	Nokia Mobile Phones	Nokia Networks	Nokia Ventures Organization	Rozwój i badania
Stany Zjednoczone	13	X	X	X	X
Brazylia	7	X	X		
Wielka Brytania	7	X	X	X	X
Chiny	7	X	X	X	
Indie	6	X	X		X
Finlandia	4	X			
Niemcy	4	X	X	X	
Włochy	4	X	X	X	
Szwajcaria	4		X		
Kanada	3	X		X	X
Hiszpania	3	X	X	X	
Japonia	3	X	X	X	X
Meksyk	2	X	X	X	
Austria	2	X	X		
Belgia	2	X	X	X	
Węgry	2	X	X		
Norwegia	2	X	X	X	

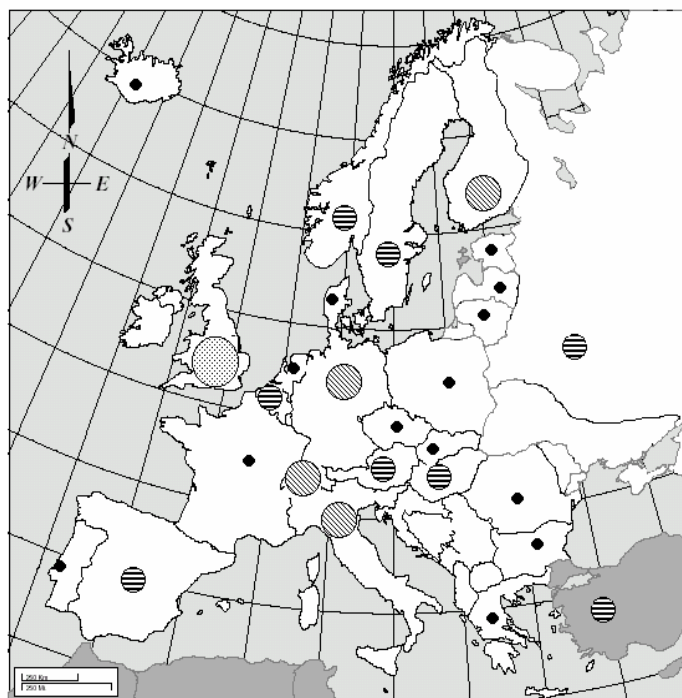
Rosja	2				
Szwecja	2	X	X	X	
Turcja	2	X	X		
Tajwan	2	X	X	X	
Nowa Zelandia	2	X	X		
Korea Południowa	2	X	X	X	
Argentyna	1	X	X		
Chile	1	X		X	
Kolumbia	1		X		
Peru	1	X	X		
Wenezuela	1		X		
Bułgaria	1	X	X		
Czechy	1	X	X		
Dania	1	X	X	X	
Francja	1	X	X	X	
Grecja	1		X		
Irlandia	1	X	X		
Łotwa	1		X		
Litwa	1		X		
Holandia	1	X	X		
Polska	1	X	X	X	
Portugalia	1	X	X		
Rumunia	1	X	X		
Słowacja	1		X		
Australia	1	X	X	X	X
Hongkong	1	X	X	X	
Indonezja	1	X	X		
Malezja	1	X	X	X	
Filipiny	1	X	X		
Singapur	1	X	X	X	
Tajlandia	1	X	X	X	
Wietnam	1	X			
Maroko	1		X		
Południowa Afryka	1		X		
Zjednocz. Emiraty Arabskie	1	X	X		
Suma		42	47	24	6

Źródło: na podstawie www.nokia.com

Ryc. 1. Lokalizacja oddziałów na świecie (z pominięciem Europy) w 2003 r.

Legenda: 1 oddział ●; 2-3 ☉; 4-5 ☌; 6-7 ☍; pow. 7 ○

Ryc. 2. Struktura przestrzenna oddziałów w Europie w 2003 r.

Legenda: 1 oddział ●; 2-3 ☉; 4-5 ☌; 6-7 ☍; pow. 7 ○

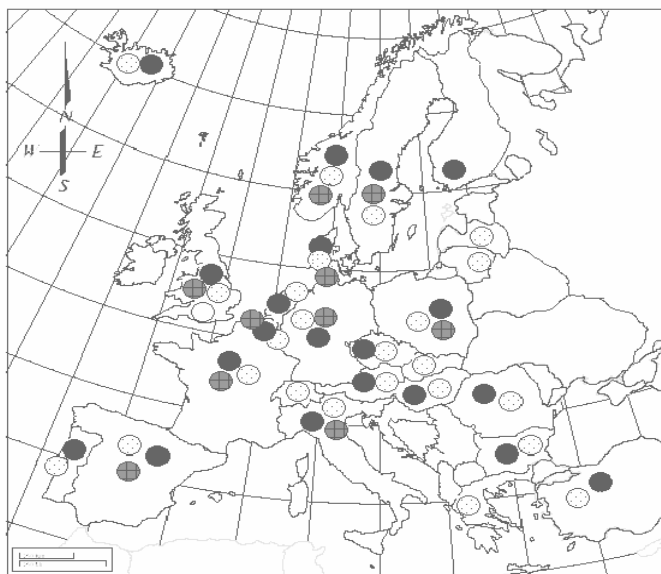
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze strony www.nokia.com

Ryc. 3. Struktura przestrzenna sektorów na świecie w 2003 r.

Legenda: Nokia Mobile Phones ● ; Nokia Networks ○ ; Nokia Ventures Organization ⊕ ;
Research & Development ○

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze strony www.nokia.com

Ryc. 4. Struktura przestrzenna sektorów w Europie w 2003 r.

Legenda: Nokia Mobile Phones ● ; Nokia Networks ○ ; Nokia Ventures Organization ⊕ ;
Research & Development ○

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze strony www.nokia.com

Innym obszarem koncentracji oddziałów jest teren Azji Południowo-Wschodniej zwłaszcza w Chinach (7) i Indiach (6). Analizując rozmieszczenie poszczególnych sektorów na świecie zauważyć można, iż Sektor Poszukiwania i Rozwój (Research and Development) zlokalizowany jest jedynie w 6 krajach, tzn. w Kanadzie, Stanach Zjednoczonych, Indiach, Japonii oraz Australii, natomiast w Europie sektor R&D znajduje się jedynie w Wielkiej Brytanii.

Sektor Mobile Phones posiada swoje oddziały w Stanach Zjednoczonych, Kanadzie, Brazylii, Argentynie, Chile. Duża koncentracja oddziałów tego sektora znajduje się w Azji Południowo-Wschodniej, m.in. w Chinach, Indiach, Japonii i Korei Południowej. W Europie sektor ten posiada oddziały we wszystkich państwach, z wyjątkiem państw nadbałtyckich, Słowacji, Szwecji, Grecji. W tych wymienionych państwach ma swoje oddziały jedynie sektor Nokia Networks odpowiedzialny m.in. za wprowadzanie produktów związanych z Internetem. Oddziały sektora Nokia Venture Organization zlokalizowane są w Wielkiej Brytanii, Danii, Szwecji, Norwegii, Belgii, Francji, Hiszpanii, Portugalii, we Włoszech i Polsce.

ZMIANA WARTOŚCI SPRZEDAŻY

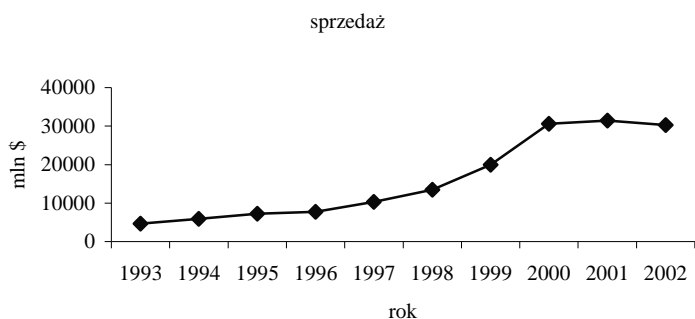
Od roku 1993 wartość sprzedaży w firmie Nokia systematycznie wzrastała. W roku 1993 osiągnęła wartość 4,6 mld USD. Najwyższy wzrost nastąpił w 1999 roku – 19,9 mld USD, w roku 2002 sprzedaż wzrosła 6-krotnie do wartości 30,2 mld USD (tab. 6, ryc. 5). Nokia jest firmą, która żywo reaguje na zmiany i wymogi otoczenia. Można to zauważyć w ciągle zmieniającej się strukturze firmy i powstawaniu nowych bądź zmianie i przystosowaniu istniejących sektorów firmy.

W latach 1990–1994 w strukturze firmy wyróżniono 7 najważniejszych sektorów, m.in. Nokia Telecommunication, Nokia Mobile Phones, Nokia Consumer i Industrial Electronics oraz Nokia Data. W roku 1990 największą sprzedaż uzyskał sektor Nokia Consumer & Industrial Electronics (tab. 7). Sektor ten zajmował się najprawdopodobniej m.in. przemysłem elektronicznym. Sprzedaż tego sektora kształtowała się na poziomie 1,2 mld USD, co stanowiło prawie 29% ogólnej sprzedaży Nokia Group (tab. 8). Kolejnym ważnym sektorem okazał się Cables & Machinery, którego sprzedaż w 1990 r. utrzymywała się na poziomie 1050 mln USD, co stanowiło 24%. Łącznie w 1990 r. te dwa sektory dokonały 53% sprzedaży całej korporacji. W roku 1994 struktura sprzedaży uległa zmianie. Największy udział w sprzedaży przypadł na sektor Nokia Mobiles Phones, którego sprzedaż wyniosła 2098 mln USD, co stanowiło 35% sprzedaży firmy. Innym sektorem, którego sprzedaż wzrosła, był Nokia Telecommunications. W 1994 r. sprzedaż jego była na poziomie 1354 mln USD co stanowiło, 22% ogólnej sprzedaży. Ważne miejsce w tej strukturze miał nadal sektor Nokia Consumer & Industrial Electronics, którego sprzedaż stanowiła 21,6% ogólnej sprzedaży. Sprzedaż tych trzech sektorów łącznie kształtowała się na poziomie 77,6%.

Tabela 6. Zmiana wartości sprzedaży w latach 1993–2002

Rok	Wartość sprzedaży w mln USD	Dynamika sprzedaży 1993=100 %
1993	4644,6	100,00
1994	5914,7	127,35
1995	7214,8	155,34
1996	7706,9	165,93
1997	10311,9	222,02
1998	13432,6	289,21
1999	19930,2	429,10
2000	30619,0	659,24
2001	31440,5	676,93
2002	30256,1	651,43

Źródło: własne obliczenia na podstawie danych ze strony www.nokia.com

Ryc. 5. Zmiana wartości sprzedaży w latach 1993–2002

Źródło: na podstawie tab. 6

Tabela 7. Sprzedaż wg sektorów w mln USD w latach 1990–1994

Wyszczególnienie	1990	1991	1992	1993	1994
Nokia Telecommunications	490,59	362,40	628,57	897,29	1353,58
Nokia Mobile Phones	457,27	493,14	713,64	1237,54	2097,59
Nokia Consumer & Industrial Electronics	1254,20	1035,08	1129,16	1359,85	1326,72
Nokia Data	959,03	0,00	0,00	0,00	0,00
Cables & Machinery	1050,36	924,92	905,32	966,87	934,53
Basic Industries	356,92	298,90	0,00	0,00	0,00
Inne operacje	0,00	0,00	265,38	294,00	311,44
Inter-business group	-230,89	-84,87	-81,14	-110,94	109,17
Nokia Group	4337,48	3029,57	3560,93	4644,61	6133,04

Źródło: na podstawie danych ze strony www.nokia.com

Tabela 8. Zmiana struktury sprzedaży w poszczególnych sektorach w latach 1990–1994

Wyszczególnienie	1990	1991	1992	1993	1994
Nokia Telecommunications	11,31	11,96	17,65	19,32	22,07
Nokia Mobile Phones	10,54	16,28	20,04	26,64	34,20
Nokia Consumer & Industrial Electronics	28,92	34,17	31,71	29,28	21,63
Nokia Data	22,11	0,00	0,00	0,00	0,00
Cables & Machinery	24,22	30,53	25,42	20,82	15,24
Basic Industries	8,23	9,87	0,00	0,00	0,00
Inne operacje	0,00	0,00	7,45	6,33	5,08
Inter-business group	-5,32	-2,80	-2,28	-2,39	1,78
Nokia Group	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Źródło: na podstawie danych ze strony www.nokia.com

Tabela 9. Zmiana wartości sprzedaży w mln USD w poszczególnych sektorach w latach 1994–1997

Wyszczególnienie	1994	1995	1996	1997
Nokia Telecommunications	0	2026,84	2613,27	3689,90
Nokia Mobile Phones	0	3146,19	4229,48	5418,03
Inne operacje	2571,324	2186,58	1018,61	1418,84
Inter busines	-107,8	-144,84	-154,45	-214,82
Inne	0	2041,73	864,16	1204,03
Nokia Group	2463,524	7214,76	7706,92	10311,95

Źródło: na podstawie danych ze strony www.nokia.com

Tabela 10. Zmiana sprzedaży w poszczególnych sektorach w latach 1998–2002

Wyszczególnienie	1998	1999	2000	2001	2002
Nokia Mobile Phones	8134,56	13287,46	22062,10	23343,26	23396,69
Nokia Networks	4425,12	5718,38	7775,71	7594,27	6591,31
Nokia Ventures Organization	0	418,32	860,83	589,68	462,67
Inne	872,93	506,02	-79,63	-86,69	-194,54
Nokia Group	13432,61	19930,18	30619,01	31440,53	30256,13

Źródło: na podstawie danych ze strony www.nokia.com

W roku 1995 dokonano zmiany w strukturach firmy. Wyodrębniono dwa największe i najbardziej zyskowe sektory: Nokia Telecommunication i Nokia Mobile Phones. Od roku 1995 największy udział w sprzedaży stanowił sektor Nokia Mobile Phones (tab. 9). W 1997 r. sprzedaż w tym sektorze była na poziomie 5418 mln USD, a Nokia Telecommunication 3690 mln USD. W roku 1998 ponownie nastąpiła zmiana w strukturach firmy. Wyodrębniono sektory: Nokia Mobile Phones, Nokia Networks, Nokia Ventures Organizations. Największy udział w sprzedaży posiadał sektor Nokia Mobile Phones. W roku 2002 sprzedaż tego sektora kształtowała się na poziomie 23,3 mld USD (tab. 10), co stanowiło 77,3% ogólnej sprzedaży całej korporacji. Natomiast w tym samym roku sprzedaż sektora Nokia Networks wyniosła 6,6 mld USD, tj. 22% ogólnej sprzedaży. Sprzedaż tych dwóch sektorów razem stanowiła 99,3% ogólnej sprzedaży Nokia Group.

Analizując strukturę sprzedaży, należy zwrócić uwagę na główne rynki sprzedaży. W 2002 r. największym rynkiem sprzedaży dla artykułów firmy były Stany Zjednoczone. W tym państwie sprzedaż była na poziomie 4,7 mld USD, co stanowiło 15,5% ogólnej sprzedaży firmy. Innym dominującym rynkiem była Wielka Brytania. W 2002 r. na jej obszarach sprzedaż wyniosła 3136 mln USD, czyli 10,4% ogólnej sprzedaży (tab. 11). Należałoby tu podkreślić, że w porównaniu z wielkim rynkiem, jakim są Stany Zjednoczone pod względem terytorialnym, a szczególnie potencjałem ludnościowym, sprzedaż w Wielkiej Brytanii jest jedynie mniejsza o 5%. Barię i konkurencją dla firmy na terenie Stanów Zjednoczonych jest zapewne macierzysta Motorola.

Tabela 11. Dominujące rynki zbytu w latach 2000–2002

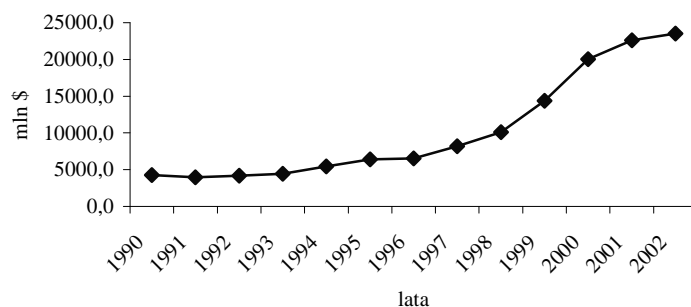
Wyszczególnienie	Wartość sprzedaży w mln USD			Struktura sprzedaży			Dynamika sprzedaży		
	2000	2001	2002	2000	2001	2002	2000	2001	2002
Ogółem Nokia Group	30619,01	31440,53	30256,13	100,00	100,00	100,00	100,00	105,69	87,82
Dominujące rynki (10 krajów) w tym:									
USA	5354,50	5658,91	4702,32	17,49	18,00	15,54	100,00	99,29	110,01
UK	2850,62	2830,46	3135,89	9,31	9,00	10,36	100,00	111,52	91,42
Chiny	3089,52	3445,34	2824,42	10,09	10,96	9,34	100,00	77,67	71,69
Niemcy	2599,63	2019,02	1863,79	8,49	6,42	6,16	100,00	93,97	107,96
Włochy	1252,94	1177,34	1352,74	4,09	3,74	4,47	100,00	116,13	117,33
Francja	1093,68	1270,08	1283,18	3,57	4,04	4,24	100,00	195,89	292,72
Zjednoczone Emiraty Arabskie	318,53	623,95	932,40	1,04	1,98	3,08	100,00	204,04	185,84
Tajlandia	448,56	915,26	833,62	1,46	2,91	2,76	100,00	84,47	73,20
Brazylia	1064,45	899,14	779,18	3,48	2,86	2,58	100,00	123,43	121,76
Polska	481,82	594,72	586,66	1,57	1,89	1,94	100,00	104,74	98,60
Razem	18554,26	19434,24	18294,19	60,60	61,81	60,46	100,00	102,68	98,81

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych ze strony www.nokia.com

Tabela 12. Zmiana wartości wkładów kapitałowych firmy Nokia w latach 1990–2002

Rok	Wartość wkładów kapitałowych (aktywów) w mln USD	Dynamika 1990=100
1990	4252,0	100,0
1991	3950,0	92,9
1992	4162,6	97,9
1993	4438,8	104,4
1994	5458,4	128,4
1995	6421,2	151,0
1996	6521,9	153,4
1997	8180,6	192,4
1998	10114,3	237,9
1999	14393,2	338,5
2000	20049,1	471,5
2001	22606,4	531,7
2002	23513,6	553,0

Źródło: własne obliczenia na podstawie danych ze strony www.nokia.com

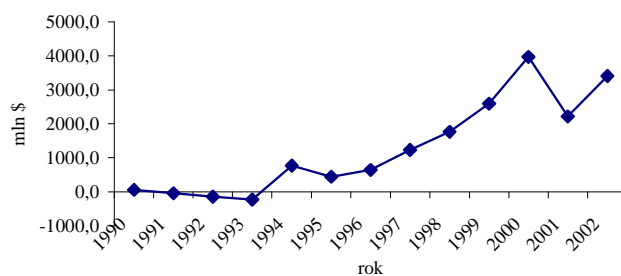

Ryc. 6. Zmiana wartości wkładów kapitałowych (aktywów) w latach 1990–2002
Źródło: własne obliczenia na podstawie danych ze strony www.nokia.com

Tabela 13. Zmiana dynamiki i wartości zysku w latach 1990–2002

Rok	Zysk w mln USD	Dynamika (1994=100%)
1990	53,9	7
1991	-41,4	-5
1992	-141,7	-18
1993	-225,4	-29
1994	772,0	100
1995	437,5	57
1996	639,5	83
1997	1226,8	159
1998	1764,0	228
1999	2597,6	336
2000	3969,5	514
2001	2217,6	287
2002	3408,0	441

Źródło: własne obliczenia na podstawie danych ze strony www.nokia.com

Ryc. 7. Zmiana wartości zysku w latach 1990–2002
Źródło: tab. 13

Główne rynki sprzedaży produktów firmy koncentrują się w Europie Zachodniej: w Wielkiej Brytanii, Niemczech, Francji i we Włoszech. Łącznie sprzedaż na tych obszarach

stanowi 25,2% ogólnej sprzedaży. W Europie ważnym i wyszczególnianym rynkiem sprzedaży okazał się obszar Polski, gdzie sprzedaż w 2002 r. wyniosła 586,66 mln USD, czyli 1,94%. Dużym rynkiem jest obszar Chin, gdzie sprzedaż wyniosła 9,3% (2,8 mld USD). W 2002 r. sprzedaż we wszystkich 10 wyróżnionych państwach wyniosła 18,3 mld USD, co stanowiło 60,5% ogólnej sprzedaży.

WKŁAD KAPITAŁOWY

W latach 1990–2002 obserwujemy wzrost wartości wkładów kapitałowych. W 1990 wartość wkładów kapitałowych firm utrzymywała się na poziomie 4,2 mld USD. Do roku 2002 wartość ta spadła do 4,2 mld USD (tab. 12), czyli zmniejszyła się o 2,1%. Do roku 2002 można zauważyć systematyczny wzrost aktywów firmy. Dość duży wzrost, bo aż o 40%, zanotowano w roku 1996 (wartość aktywów wyniosła 6,5 mld USD) oraz w 1997 r., kiedy to wartość aktywów wzrosła do 8,2 mld USD. W okresie 13-letnim wartość aktywów firmy wzrosła 5-krotnie z 4,2 mld USD w 1990 r. do 23,5 mld USD w 2002 r. (ryc. 6).

ZMIANY ZYSKU

Działalność każdej firmy nastawiona jest na przynoszenie zysku. Nokia Group w trzyletnim okresie 1991–1993 przynosiła straty. W roku 1991 firma straciła na działalności 41 mln USD, a w roku 1993 już 225 mln USD (tab. 13, ryc. 7). W roku 1993 największe straty zanotowano w sektorze Nokia Consumer i Industrial Electronics 146,4 mln USD (tab. 14). Od 1995 r. firma co roku odnotowywała już zyski z prowadzonej działalności. W roku 1995 zysk firmy wyniósł 437 mln USD, a w roku 1997 nastąpił wzrost do 1227 mln USD (tab. 15). Najwyższy zysk firma osiągnęła w 2000 r.: 3969,5 mln USD. W porównaniu z rokiem 1994 zysk był 5-krotnie wyższy. W roku 2002 osiągnęła zysk na poziomie 3408 mln USD. W roku 2000 najwyższy zysk uzyskał sektor Nokia Mobile Phones (4918 mln USD) – tab. 16, oraz w sektorze Nokia Networks 1369 mln USD. Po roku 2000 wszystkie sektory z wyjątkiem Nokia Mobile Phones przyniosły straty. Tendencja ta utrzymała się tak-że w 2002, zysk wypracowany przez Nokia Mobile Phones wyniósł wtedy 5243 mln USD.

Warto tu nadmienić, iż korporacja ta bardzo szybko reaguje na zmieniającą się sytuację. Analizując zyski wg sektorów widać wyraźnie, że w 1993 r. Sektor Nokia Consumer & Industrial Electronics przyniósł straty (146,41 mln USD). Taki wynik był m.in. bodźcem do zmian w strukturze firmy, co doprowadziło do likwidacji tego sektora lub włączenia go do struktury innego sektora. Pozostały w strukturze organizacyjnej jedynie dwa najbardziej dochodowe sektory. Obecnie zaznacza się podobna sytuacja – sektory Nokia Ventures Organizations i Nokia Networks przynoszą firmie straty. Reagując żywo na tę sytuację, firma zapowiedziała wprowadzenie zmian w organizacji wewnętrznej. W roku 2004 nowa struktur-

ra obejmować będzie cztery grupy biznesowe, ogólnofirmowe działy sprzedaży, marketingu, logistyki, produkcji i technologii oraz dział odpowiedzialny za opracowywanie strategii przedsiębiorstwa i działalność badawczo-rozwojową. Oddziały firmy zostaną zorganizowane w cztery grupy biznesowe, co pozwoli im najlepiej się dostosować do indywidualnej dynamiki poszczególnych branż. Powstanie Grupa Multimedia, której zadaniem będzie dostarczanie materiałów multimedialnych przeznaczonych do urządzeń bezprzewodowych, np. zdjęć, gier, utworów muzycznych i wielu innych atrakcji. Nowo powstała Grupa Enterprise Solutions będzie oferować szeroką gamę terminali i kompatybilnych z nimi rozwiązań do łączności mobilnej, opartych na kompleksowej architekturze sieci bezprzewodowej.

Tabela 14. Zmiana wartości zysków w mln USD w poszczególnych sektorach w latach 1990–1994

Wyszczególnienie	1990	1991	1992	1993	1994
Nokia Telecommunications	0	0	83,69	192,67	333,20
Nokia Mobile Phones	0	0	85,65	186,2	342,02
Nokia Consumer & Industrial Electronics	0	0	-153,47	-146,41	3,72
Cables & Machinery	75,07	19,01	22,34	51,16	37,44
Basic Industries	48,22	42,34	0	0	0,00
Inne operacje	-13,33	-35,08	18,23	3,53	-11,56
Nokia Group	109,96	26,26	56,45	287,1	704,82

Źródło: na podstawie danych ze strony www.nokia.com

Tabela 15. Zmiana wartości zysków w mln USD w poszczególnych sektorach w latach 1994–1997

Wyszczególnienie	1994	1995	1996	1997
Nokia Telecommunications	333,2	533,512	584,472	794,388
Nokia Mobile Phones	342,02	343,588	280,476	752,052
Inne	29,596	105,252	-28,812	110,544
Nokia Group	704,816	982,352	836,136	1656,984

Źródło: na podstawie danych ze strony www.nokia.com

Tabela 16. Zmiana wartości zysków w mln USD w poszczególnych sektorach w latach 1998–2002

Wyszczególnienie	1998	1999	2000	2001	2002
Nokia Mobile Phones	1552,32	3123,79	4918,03	4557,17	5242,61
Nokia Networks	967,68	1090,66	1368,86	-73,58	-49,39
Nokia Ventures Organization	0	-176,4	-390,10	-861,84	-142,13
Inne	-11,088	-98,78	-74,59	-232,85	-232,85
Nokia Group	2508,912	3939,26	5822,21	3388,90	4818,24

Źródło: na podstawie danych ze strony www.nokia.com

ZATRUDNIENIE

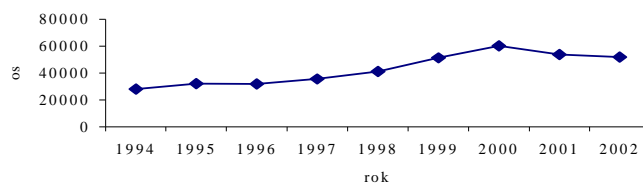
Nokia Corporations zatrudnia obecnie prawie 52 tys. osób. Od roku 1990 zatrudnienie zmniejszało się z 37 tys. w 1990 r. do 25,8 tys. w 1993 (tab. 17). Od roku 1993 zatrudnienie w firmie zaczyna wzrastać: w roku 1994 wynosiło 28 tys., czyli w okresie 9-letnim wzrosło prawie dwukrotnie. Od roku 1994 zatrudnienie systematycznie wzrastało aż do roku 2000, kiedy to osiągnięto wartość 60 tys. zatrudnionych (ryc. 8). Od 2000 r. zatrudnienie zaczyna stopniowo spadać, tj. z 60,3 tys. w 2000 r. do 52 tys. w roku 2002. Porównując roku 1990 i 2002 zauważamy, iż zatrudnienie w firmie w 12-letnim badanym okresie wzrosło o 40%, tj. z 37,3 tys. osób w 1990 do 51,7 tys. osób w 2002.

Analizując strukturę zatrudnienia, zauważyć można, że w roku 1990 większy odsetek zatrudnionych stanowiła ludność spoza terenów Finlandii. W roku 1990 w Finlandii zatrudnionych było 18,09 tys. osób, co stanowiło 48,5% (tab. 18). W tym samym roku w swoich filiach poza terenem kraju Nokia zatrudniała 19,2 tys. Od roku 1990 do roku 1996 wzrastało systematycznie zatrudnienie na terenie kraju. W 1992 Nokia ogółem zatrudniała 26,7 tys. osób, z czego 13,7 tys. osób, tj. 51,4% zatrudnionych było na terenie Finlandii. Do roku 1996 systematycznie wzrastało zatrudnienie na terenie Finlandii, natomiast od roku 1997 systematycznie zaczyna maleć zatrudnienie na terenie kraju macierzystego, a wzrasta zatrudnienie w innych krajach, szczególnie europejskich (ryc. 9, ryc. 10). W roku 2002 na terenie Finlandii Nokia zatrudniała 22,6 tys. osób, co stanowiło 42,9% ogólnego zatrudnienia, natomiast w filiach zatrudnionych było 30,1 tys. osób, czyli 57,1%. Obok Finlandii drugim ważnym obszarem są Stany Zjednoczone, gdzie zatrudnienie kształtuje się na poziomie 6,6 tys. osób, co stanowi 13% ogólnego zatrudnienia w firmie (tab. 19). Ważnym rynkiem są także Chiny, gdzie zatrudnionych jest 4,8 tys. osób (9,2%) oraz Niemcy – 3,6 tys. czyli 7%. Ogółem na terenie Europy zatrudnienie w firmie znalazło 31,4 tys. osób, co stanowi 60,8% zatrudnienia.

Tabela 17. Zmiana wielkości zatrudnienia i dynamika zatrudnienia w latach 1990–2002

Rok	Zatrudnienie	Dynamika %
1990	37 336	100
1991	29 167	78
1992	26 770	72
1993	25 801	69
1994	28 043	75
1995	31 948	86
1996	31 768	85
1997	35 490	95
1998	41 091	110
1999	51 177	137
2000	60 289	161
2001	53 849	144
2002	51 748	139

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych ze strony www.nokia.com

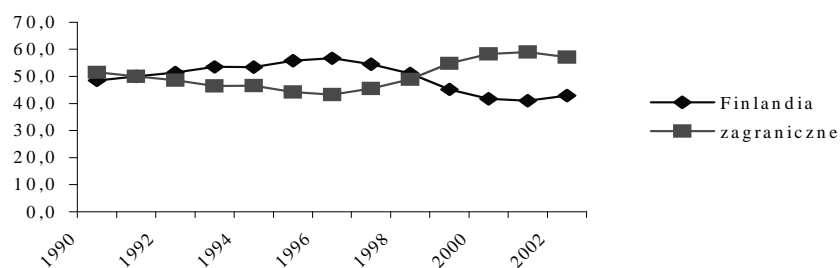

Ryc. 8. Zmiana wielkości zatrudnienia w latach 1990–2002
Źródło: tab. 17

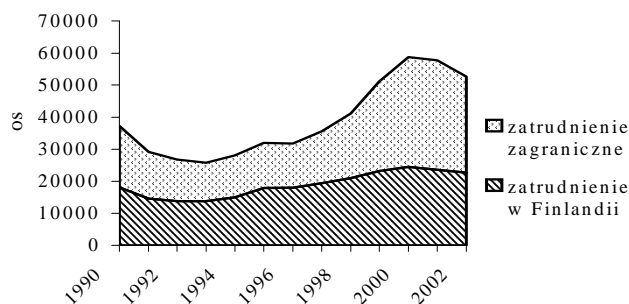
Tabela 18. Zmiana zatrudnienia w firmie Nokia i struktura zatrudnienia w Finlandii i zagranicą w latach 1990–1997

Rok	Zatrudnienie			Struktura zatrudnienie		
	Ogółem	Finlandia	Zagraniczne	Ogółem %	Finlandia	Zagraniczne
1990	37 336	18 096	19 240	100	48,5	51,5
1991	29 167	14 588	14 579	100	50,0	50,0
1992	26 770	13 752	13 018	100	51,4	48,6
1993	25 801	13 813	11 988	100	53,5	46,5
1994	28 043	14 984	13 059	100	53,4	46,6
1995	31 948	17 821	14 127	100	55,8	44,2
1996	31 766	17 999	13 767	100	56,7	43,3
1997	35 490	19 342	16 148	100	54,5	45,5
1998	41 091	20 978	20 113	100	51,1	48,9
1999	51 177	23 155	28 022	100	45,2	54,8
2000	58 708	24 495	34 213	100	41,7	58,3
2001	57 716	23 653	34 063	100	41,0	59,0
2002	52 714	22 615	30 099	100	42,9	57,1

Źródło: własne obliczenia na podstawie danych ze strony www.nokia.com

Ryc. 9. Zmiana wartości zatrudnienia w Finlandii i zagranicą w latach 1990–2002
Źródło: własne obliczenia na podstawie danych ze strony www.nokia.com

Ryc. 10. Zmiana wielkości zatrudnienia w Finlandii i zagranicą w korporacji Nokia w latach 1990–2003

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze strony www.nokia.com

Tabela 19. Zmiana i struktura zatrudnienia w wybranych państwach w latach 2000–2002

Wyszczególnienie	2000		2001		2002	
	Zatrudnienie	Struktura	Zatrudnienie	Struktura	Zatrudnienie	Struktura
Finlandia	24379	40,44	22246	41,31	22535	43,55
USA	8765	14,54	7298	13,55	6661	12,87
Chiny	5675	9,41	5202	9,66	4778	9,23
Niemcy	4747	7,87	3892	7,23	3620	7,00
Wielka Brytania	2777	4,61	2286	4,25	2139	4,13
Węgry	1972	3,27	1937	3,60	1975	3,82
Brazylia	1260	2,09	1413	2,62	1466	2,83
Dania	1266	2,10	1166	2,17	1176	2,27
Meksyk	1222	2,03	1198	2,22	1158	2,24
Korea Południowa	937	1,55	864	1,60	821	1,59
Razem	53000	87,91	47502	88,21	46329	89,53
Nokia ogółem	60289	100,00	53849	100,00	51748	100,00

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych ze strony www.nokia.com

Tabela 20. Zmiana wielkości zatrudnienia w poszczególnych sektorach w latach 1990–1994

Wyszczególnienie	1990	1991	1992	1993	1994
Nokia Telecommunications	3821	4474	4905	5867	7187
Nokia Mobile Phones	3271	3545	3147	3759	5826
Nokia Consumer & Industrial Electronics	11573	10854	10261	8675	8307
Nokia Data	7719	*	*	*	*
Cables & Machinery	8373	7766	6682	5893	4963
Basic Industries	2112	1874	*	*	*
Inne operacje	467	654	1775	1607	1760
Nokia Group	37336	29167	26770	25801	28043

* brak danych

Źródło: na podstawie danych ze strony www.nokia.com

Tabela 21. Zmiana struktury zatrudnienia w poszczególnych sektorach w latach 1990–1994

Wyszczególnienie	1990	1991	1992	1993	1994
Nokia Telecommunications	10,23	15,34	18,32	22,74	25,63
Nokia Mobile Phones	8,76	12,15	11,76	14,57	20,78
Nokia Consumer & Industrial Electronics	31,00	37,21	38,33	33,62	29,62
Nokia Data	20,67	0,00	0,00	0,00	0,00
Cables & Machinery	22,43	26,63	24,96	22,84	17,70
Basic Industries	5,66	6,43	0,00	0,00	0,00
Inne operacje	1,25	2,24	6,63	6,23	6,28
Nokia Group	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych ze strony www.nokia.com

Tabela 22. Zmiana wielkości zatrudnienia w poszczególnych sektorach w latach 1994–1997

Wyszczególnienie	1994	1995	1996	1997
Nokia Telecommunications	7187	9915	12558	15710
Nokia Mobile Phones	5826	10616	10927	12637
Inne	15030	11417	8281	7149
Nokia Group	28043	31948	31766	35496

Źródło: na podstawie danych ze strony www.nokia.com

Biorąc pod uwagę zatrudnienie w poszczególnych sektorach, można zauważyć, że w 1990 r. najczęściej osób zatrudnionych było w sektorze Nokia Consumer & Industrial Electronics (11,6 tys. osób, co stanowiło 31% zatrudnienia – tab. 20 i tab. 21). W roku 1994 po wprowadzeniu zmian organizacyjnych w sektorze Nokia Telecommunications zatrudnienie kształtowało się na poziomie 7,2 tys. osób, czyli 26% (tab. 22, 23). W roku 2002 proporcje uległy zmianie, najczęściej zatrudniał sektor Nokia Mobiles Phones: 26,1 tys. osób, czyli 50% oraz w Nokia Networks 18,5 tys. osób, tj. 35% (tab. 24, 25).

NAKLADY NA BADANIA

W latach 1998–2002 można zauważyć systematyczny wzrost nakładów na rozwój i badania. W roku 1998 Nokia przeznaczyła na ten cel 1159 mln USD, a w 2002 już 3076 mln USD, czyli prawie 3-krotnie więcej (tab. 26). Najwięcej na badania w 2002 r. przeznaczył sektor Nokia Mobile Phones, bo aż 1899 mln USD, czyli 62% (tab. 27). Przemysł telefonów komórkowych rozwija się bardzo dynamicznie, aby utrzymać się na konkurencyjnej pozycji, firma musi przeznaczać duże nakłady pieniężne na rozwój.

Tabela 23. Struktura wielkości zatrudnienia w poszczególnych sektorach w latach 1994–1997

Wyszczególnienie	1994	1995	1996	1997
Nokia Telecommunications	25,63	31,03	39,53	44,26
Nokia Mobile Phones	20,78	33,23	34,40	35,60
Inne	53,60	35,74	26,07	20,14
Nokia Group	100,00	100,00	100,00	100,00

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych ze strony www.nokia.com

Tabela 24. Zmiana wielkości zatrudnienia w poszczególnych sektorach w latach 1998–2002

Wyszczególnienie	1998	1999	2000	2001	2002
Nokia Mobile Phones	16064	20975	27353	27320	26090
Nokia Networks	19280	22804	23508	22040	18463
Nokia Ventures Organization		1256	2222	2155	1566
Inne	5747	6142	5625	6201	6595
Nokia Group	41091	51177	58708	57716	52714

Źródło: na podstawie danych ze strony www.nokia.com

Tabela 25. Zmiana struktury zatrudnienia w poszczególnych sektorach w latach 1998–2002

Wyszczególnienie	1998	1999	2000	2001	2002
Nokia Mobile Phones	39,09	40,99	46,59	47,34	49,49
Nokia Networks	46,92	44,56	40,04	38,19	35,02
Nokia Ventures Organization	0,00	2,45	3,78	3,73	2,97
Inne	13,99	12,00	9,58	10,74	12,51
Nokia Group	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych ze strony www.nokia.com

Tabela 26. Zmiana wartości nakładów na rozwój i badania w poszczególnych sektorach w latach 1998–2002

Wyszczególnienie	1998	1999	2000	2001	2002
Nokia Mobile Phones	526,176	841,68	1316,45	1611,79	1899,07
Nokia Networks	568,51	783,216	1021,10	1144,08	1002,96
Nokia Ventures Organization	0	110,88	236,88	222,77	137,09
Inne	64,512	33,26	30,24	30,24	37,30
Nokia Group	1159,2	1769,04	2604,67	3008,88	3076,42

Źródło: na podstawie danych ze strony www.nokia.com

Tabela 27. Zmiana struktury nakładów na rozwój i badania w poszczególnych sektorach w latach 1998–2002

Wyszczególnienie	1998	1999	2000	2001	2002
Nokia Mobile Phones	45,39	47,58	50,54	53,57	61,73
Nokia Networks	49,04	44,27	39,20	38,02	32,60
Nokia Ventures Organization	0,00	6,27	9,09	7,40	4,46
Inne	5,57	1,88	1,16	1,01	1,21
Nokia Group	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych ze strony www.nokia.com

PODSUMOWANIE

Przedstawiona analiza wskazuje, iż Nokia jest bardzo dynamicznie rozwijającą się korporacją. Swoją pozycję zawdzięcza dbałości o systematyczny rozwój nowoczesnych technologii i produktów: od przetwórstwa drewna, poprzez zakłady produkujące gumę i kable, aż po produkcję wysokiej technologii i najnowszej generacji telefonów komórkowych. Szybkie reagowanie na uwarunkowania i wymogi rynku przyczyniły się do wzrostu wartości rynkowej firmy i tym samym wzrostu pozycji w rankingu ogólnoświatowym z miejsca 224 w 1996 r. do 24 w 2003 r.

Literatura

- Berezowski S., 1980, *Metody badań w geografii ekonomicznej*, WSiP, Warszawa
- „Bussines Week”, 1990, 1996, 1997, 1998, 1999, 2000, 2001
- „Bussines Week Polska”, 2000, 2001, 2002, 2003
- Durka B., 2000, *Działalność korporacji międzynarodowych na świecie i w Polsce. Inwestycje zagraniczne w Polsce*, Raport Jubileuszowy. Instytut Koniunktur i Cen Handlu Zagranicznego, Warszawa
- Dytwald J.A., 1997, *Współczesne koncepcje zarządzania korporacjami*, Wyd. Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości i Zarządzania, Warszawa
- Gwiazda A., 1998, *Globalizacja i regionalizacja gospodarki światowej*, Wyd. A. Marszałek, Toruń
- Oficjalne strony internetowe: www.nokia.com, www.nokia.pl. www.bussinesweek.com
- Wajda E., 2002, *Proces kształtowania się ponadnarodowych firm na przykładzie Motoroli*, Praca magisterska wykonana w Zakładzie Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej, Instytut Geografii Akademii Pedagogicznej w Krakowie pod kierunkiem prof. Z. Ziolo
- Ziolo Z., 2001, *Współczesne tendencje rozwoju przemysłu i ich problematyka badawcza*, Prace Komisji Geografii Przemysłu PTG, nr 2, *Problematyka przemian struktur przestrzennych przemysłu*, pod red. Z. Ziolo, Kraków
- Ziolo Z., 2001, *Struktura branżowa i koncentracja przestrzenna wiodących światowych firm przemysłowych*, Prace Komisji Geografii Przemysłu PTG, nr 3, *Problemy przemian struktur przemysłowych w procesie wdrażania reguł gospodarki rynkowej*, pod red. Z. Ziolo, Kraków
- Zorska A., 2000, *Korporacje transnarodowe*, [w:] *Biznes międzynarodowy – obszary decyzji strategicznych*, pod red. M.K. Nowakowskiego, Wyd. Key Text, Warszawa
- Zorska A., 2000, *Ku globalizacji? Przemiany w korporacjach transnarodowych i gospodarce światowej*, PWN, Warszawa